

CHỦ ĐỀ 3 **HỆ SINH THÁI TRÊN CẠN Ở QUẢNG NGÃI**

Môn học: GDDP – Lớp 6

Ngày soạn: 05/11/2023; Tiết: 10,11,12,13

Thời gian thực hiện: 04 tiết

I. MỤC TIÊU: Sau khi học xong chủ đề này, các em sẽ:

1. Kiến thức

- Nêu được một số đặc điểm khái quát về tính đa dạng sinh học của tỉnh Quảng Ngãi.
- Liệt kê được hệ sinh thái động, thực vật trên cạn tiêu biểu ở tỉnh Quảng Ngãi.
- Sưu tầm tư liệu và giới thiệu về một số loài động vật, thực vật trên cạn tại địa phương.

2. Năng lực

- Khai thác kênh hình, thông tin trong bài học.
- Sưu tầm tư liệu và giới thiệu về một số loài động vật, thực vật trên cạn tại địa phương.
- Giao tiếp và hợp tác với bạn để thực hiện các nhiệm vụ học tập.

3. Phẩm chất

- Có trách nhiệm bảo vệ môi trường, bảo vệ rừng, bảo vệ hệ sinh thái động, thực vật trên cạn ở tỉnh Quảng Ngãi.
- Yêu thiên nhiên, yêu quý, bảo vệ các loài động vật quý hiếm.
- Chăm chỉ sưu tầm tài liệu tranh ảnh có trong bài học.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Giáo viên:

- Bộ tranh về các ngọn núi cao ở Quảng Ngãi: Núi Cao Muôn (Ba Tơ), (Cà Đa) Trà Bồng, Rừng Nà (Mộ Đức).
- Hình ảnh về động, thực vật ở Quảng Ngãi, hình ảnh về các hệ sinh thái Quảng Ngãi.
- Phiếu học tập.

2. Học sinh:

- Sưu tầm tranh ảnh có trong chủ đề.
- Tìm hiểu hệ sinh thái Đông, thực vật ở địa phương Quảng Ngãi.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Hoạt động khởi động. (15 phút)

a) Mục tiêu:

- Tạo tâm thế hứng thú học tập cho học sinh khi bước vào bài mới.
- Kết nối với kiến thức mới, định hướng cho học sinh trong các hoạt động học tập tiếp theo.

b) Nội dung: Học sinh xem video và trả lời nhanh.

c) Sản phẩm: Câu trả lời của học sinh.

d) Cách thức thực hiện:

- + Giáo viên cho học sinh xem video về địa hình Quảng Ngãi (biển, rừng ngập mặn ven biển, đồng bằng, miền núi...), yêu cầu học sinh:
- C1: Ghi lại những hình ảnh mà các em quan sát được.

- C2: Qua các hình ảnh đó, em hãy cho biết Địa hình Quảng Ngãi đã ảnh hưởng như thế nào đến sự phát triển và phân bố động thực vật? Kể tên các loài động, thực vật mà em biết.

+ Học sinh suy nghĩ, trả lời.

+ Nhận xét, đánh giá.

+ Giáo viên nhận xét, chốt kiến thức.

+ Giáo viên dựa trên sự trả lời của học sinh dẫn dắt vào bài mới: Với địa hình đa dạng, khí hậu nhiệt đới gió mùa, Quảng Ngãi có hệ động, thực vật phong phú đa dạng là nguồn tài nguyên phong phú quý báu cần bảo tồn phát huy và khai thác.

2. Hoạt động hình thành kiến thức mới:

Hoạt động 1: Hướng dẫn học sinh tìm hiểu các hệ sinh thái trên cạn. (45phút)

a) Mục tiêu: Liệt kê được hệ sinh thái động, thực vật trên cạn tiêu biểu ở tỉnh Quảng Ngãi.

b) Nội dung: Học sinh quan sát hình, tìm hiểu thông tin, trao đổi và trả lời câu hỏi.

c) Sản phẩm: Câu trả lời của học sinh.

d) Cách thức thực hiện:

+ Giáo viên yêu cầu học sinh tìm hiểu thông tin, quan sát một số hình ảnh, hãy cho biết: Hệ sinh thái tự nhiên trên cạn của tỉnh Quảng Ngãi chủ yếu tập trung vào nhóm hệ nào?

+ Học sinh trao đổi, thảo luận và trả lời.

+ Nhận xét, đánh giá.

+ Giáo viên chốt kiến thức.

* **Dự kiến sản phẩm:** Hệ sinh thái tự nhiên trên cạn của tỉnh Quảng Ngãi chủ yếu tập trung vào nhóm hệ sinh thái rừng, bao gồm: Hệ sinh thái rừng đồng bằng, hệ sinh thái rừng trung du và hệ sinh thái vùng rừng miền núi.

a. Các hệ sinh thái rừng vùng đồng bằng

a) Mục tiêu: Liệt kê được các hệ sinh thái trên cạn rừng vùng đồng bằng của tỉnh Quảng Ngãi.

b) Nội dung: Học sinh đọc thông tin, quan sát hình và trả lời câu hỏi của giáo viên.

c) Sản phẩm: Câu trả lời.

d) Cách thức thực hiện:

+ Giáo viên yêu cầu học sinh tìm hiểu thông tin mục 1.a, quan sát hình cho biết: Vùng đồng bằng của tỉnh Quảng Ngãi được hình thành như thế nào?. Cho ví dụ về hệ sinh thái vùng rừng đồng bằng.

5.2 Rừng Nà tại xã Đức Thạnh huyện Mộ Đức.

+ Học sinh suy nghĩ, trả lời.

+ Nhận xét, đánh giá.

+ Giáo viên nhận xét, chốt kiến thức.

* **Dự kiến sản phẩm:** Vùng đồng bằng của tỉnh không lớn, chủ yếu do các sông: Sông Trà Bồng, Trà Khúc, Sông Vệ, Trà Câu bồi đắp. Rừng Nà thuộc xã Đức Thạnh huyện Mộ Đức là khu vực còn giữ lại những giá trị quan trọng về đa dạng sinh học đối với một hệ sinh thái tự nhiên với khoảng 17 ha, 52 loài thực vật tự nhiên, 123 loài động vật có xương sống.

b. Hệ sinh thái rừng vùng trung du

a) **Mục tiêu:** Biết được hệ sinh thái rừng vùng trung du.

b) **Nội dung:** Tìm hiểu thông tin, trả lời câu hỏi.

c) **Sản phẩm:** Câu trả lời.

d) **Cách thức thực hiện:**

+ Giáo viên yêu cầu học sinh tìm hiểu thông tin mục 1.b, thảo luận với bạn bên cạnh, hãy: Hệ sinh thái rừng vùng trung du được phân bố như thế nào?

+ Học sinh đọc thông tin, trao đổi.

+ Trình bày, nhận xét.

+ Giáo viên nhận xét và chốt kiến thức:

* **Dự kiến sản phẩm:** Vùng trung du của tỉnh Quảng Ngãi phân bố chủ yếu ở phía Tây, Tây Bắc, Tây Nam của các huyện như: Bình Sơn, Sơn Tịnh, Tư Nghĩa, Nghĩa Hành, Mộ Đức và thị xã Đức Phổ, khu vực rừng vùng núi thuộc xã Hành Tín Đông huyện Nghĩa Hành ghi nhận có 459 loài thực vật, 403 loài động vật.

c. Hệ sinh thái rừng vùng miền núi.

Hoạt động 2: Hướng dẫn học sinh tìm hiểu thảm thực vật rừng trên cạn. (Khoảng 40phút)

a) **Mục tiêu:** Liệt kê được thảm thực vật rừng trên cạn tiêu biểu ở tỉnh Quảng Ngãi.

b) **Nội dung:** Học sinh quan sát tranh, đọc thông tin, thảo luận.

c) **Sản phẩm:** Câu trả lời, phiếu học tập, sơ đồ, tranh ảnh, bài viết,...

d) **Cách thức thực hiện:**

+ Giáo viên chia lớp thành 6 nhóm, yêu cầu các nhóm thảo luận: Chứng minh tính đa dạng của hệ sinh thái thực vật, động vật trên cạn ở tỉnh Quảng Ngãi thông qua nhiều hình thức: Lập bảng, sơ đồ, tranh ảnh, bài viết.

+ Học sinh thảo luận theo nhóm.

- + Trình bày, nhận xét kết quả thảo luận.
- + Giáo viên nhận xét và chốt kiến thức.

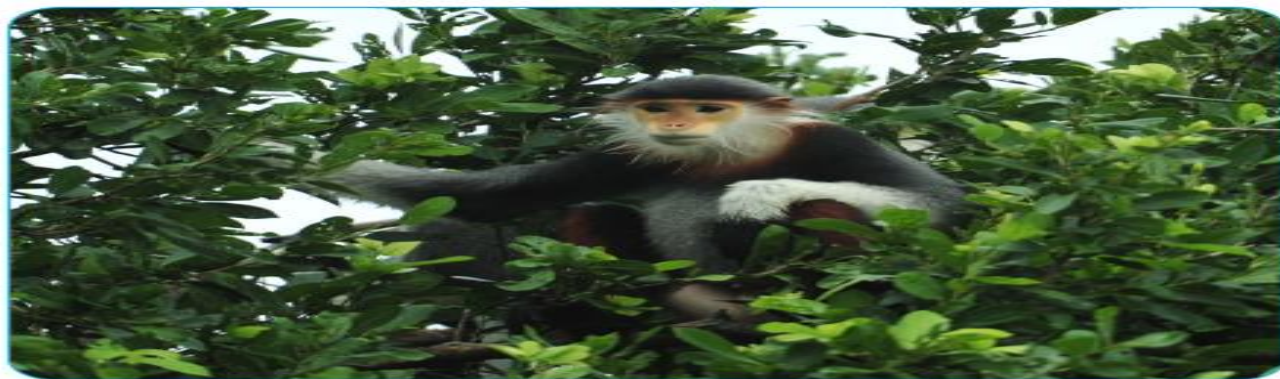
Hoạt động 3: Hướng dẫn học sinh tìm hiểu khu hệ động thực vật trên cạn. (40phút)

a) Mục tiêu:

- Liệt kê được hệ sinh thái động, thực vật trên cạn tiêu biểu ở tỉnh Quảng Ngãi.
- Sưu tầm tư liệu và giới thiệu về một số loài động vật, thực vật trên cạn tại địa phương.

b) Nội dung: Quan sát ảnh, tìm hiểu thông tin và trả lời câu hỏi: Qua đoạn thông tin, em có suy nghĩ gì về khu hệ động thực vật trên cạn ở Quảng Ngãi?

c) Sản phẩm: Câu trả lời.

Voọc chà vá chân xám

- + Học sinh suy nghĩ, trao đổi.
- + Trình bày, nhận xét, đánh giá.
- + Giáo viên chốt kiến thức: Cùng với sự phong phú của thực vật thì động vật cũng vô cùng phong phú, với 1086 loài động vật trên cạn thuộc nhiều lớp khác nhau gồm có thú, bò sát, lưỡng cư và côn trùng. Trong đó có 121 loài thú, 308 loài chim, 83 loài bò sát, 56 loài lưỡng cư và 521 loài côn trùng.

3. Hoạt động luyện tập. (20phút)

a) Mục tiêu: Củng cố lại các kiến thức đã học.

b) Nội dung: Học sinh đọc bảng thông tin, trả lời câu hỏi.

c) Sản phẩm: Câu trả lời, phiếu học tập của học sinh.

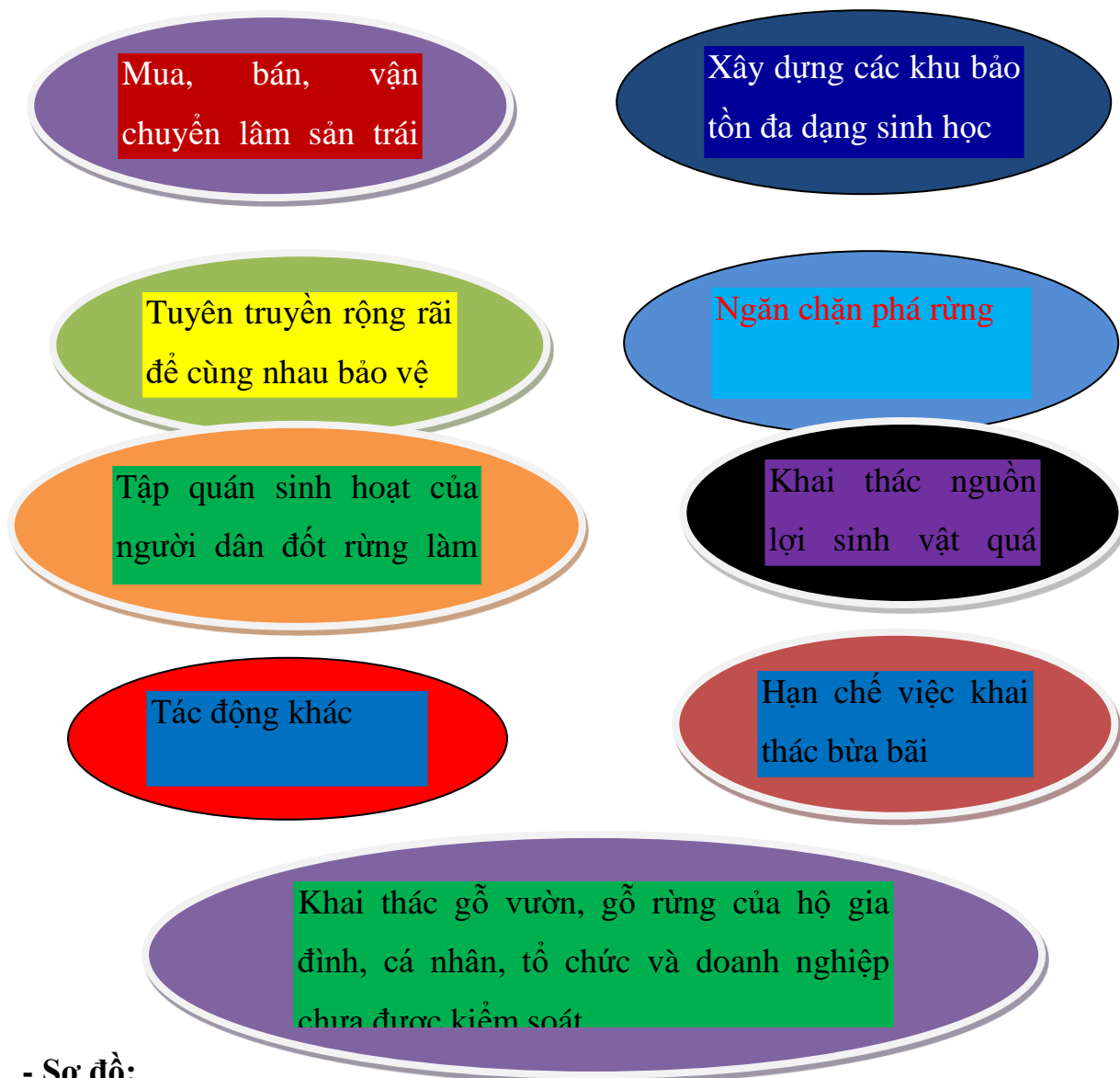
d) Cách thức thực hiện:

- + Giáo viên chia lớp thành 6 nhóm thực hiện trò chơi “Ai nhanh hơn”, thể lệ như sau: Các nhóm liệt kê ra giấy tên các động, thực vật ở Quảng Ngãi (5 phút), sau đó các nhóm cử đại diện lên bảng ghi lại kết quả nhóm mình (3 phút). Nhóm nào ghi được nhiều, đúng và đảm bảo thời gian thì nhóm đó chiến thắng.
- + Các nhóm tiến hành trò chơi.
- + Nhận xét, đánh giá.
- + Giáo viên nhận xét, đánh giá tuyên dương các nhóm.

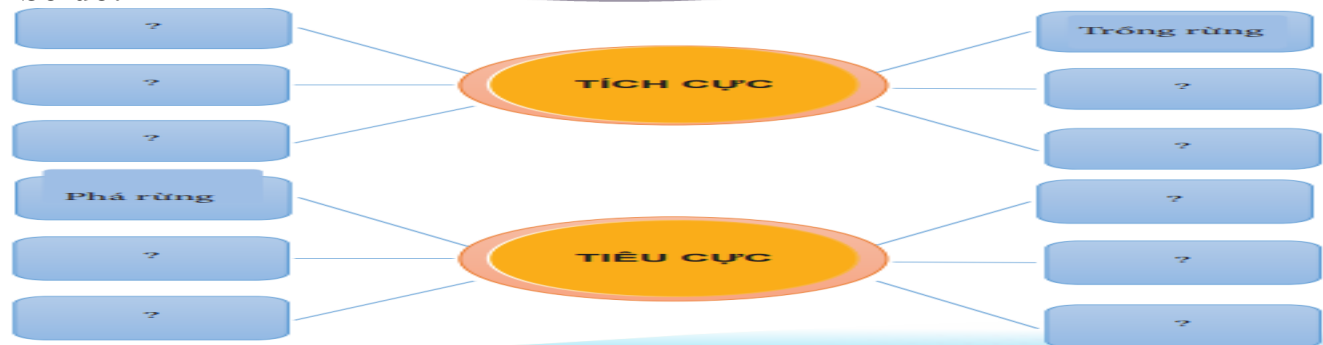
*Bài tập C2:

- + Giáo viên chia lớp 5 nhóm, cho các nhóm làm mô hình theo mẫu dưới đây và gắn thông tin cho phù hợp với sơ đồ.

- Mô hình thông tin:

- Sơ đồ:

- + Học sinh làm mô hình và gắn vào sơ đồ.
- + Các nhóm nhận xét, đánh giá theo bảng tiêu biểu.
- + Giáo viên nhận xét, đánh giá tuyên dương các nhóm theo bảng đánh giá.

4. Hoạt động vận dụng: (20phút)

a) **Mục tiêu:** Vận dụng được kiến thức đã học để giải quyết tình huống:

- Hiện nay, rừng không còn là ngôi nhà bình yên cho tất cả các loài.
- Vai trò của rừng, hiện trạng rừng hiện nay, các biện pháp bảo vệ rừng.

b) Nội dung: Tìm hiểu thông tin tài liệu, trên nguồn Internet, kết hợp với nội dung chủ đề để trả lời câu hỏi.

c) Sản phẩm: Tranh, ảnh của học sinh, câu trả lời.

d) Cách thức thực hiện: C1

+ Giáo viên yêu chia lớp thành 6 nhóm, yêu cầu các nhóm thảo luận: Hiện nay, rừng không còn là ngôi nhà bình yên cho tất cả các loài. Em có đồng ý với nhận định này không? Vì sao?

+ Các nhóm tiến hành thảo luận.

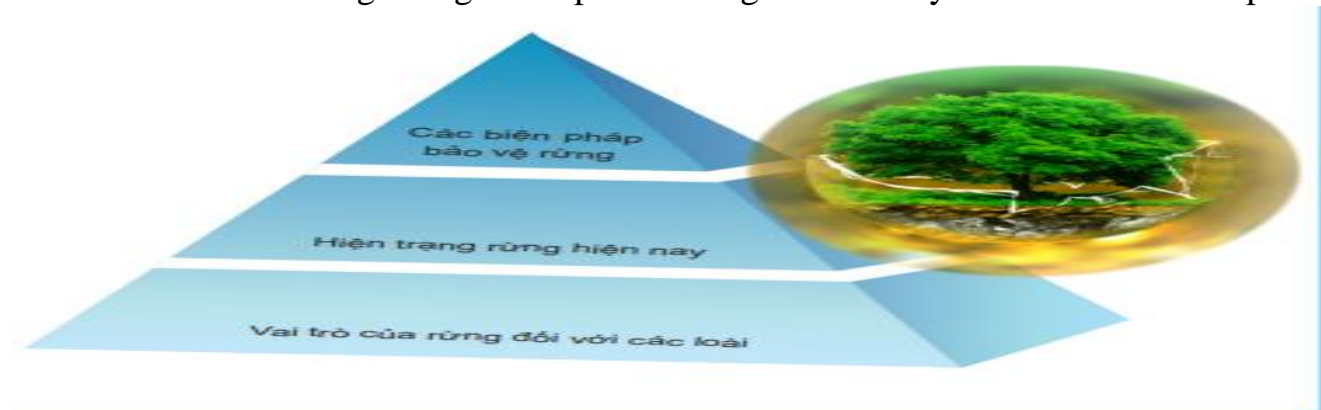
+ Trình bày kết quả, đánh giá nhận xét giữa các nhóm.

+ Giáo viên đánh giá, nhận xét tuyên dương các nhóm và chốt lại kiến thức.

* Dự kiến sản phẩm: Nhận định trên là đúng. Vì rừng hiện bị tàn phá hết sức nặng nề, làm mất nhiều loài sinh vật dẫn đến mất cân bằng sinh thái,...Đưa ra một số hình ảnh về nạn chặt phá rừng hiện nay ở địa phương hiện nay và hậu quả của việc chặt phá rừng.

* Cách thức thực hiện C2:

+ Giáo viên cho học sinh tìm hiểu mô hình tháp, yêu cầu các nhóm xây dựng bài thuyết trình theo mô hình trong thời gian 10 phút. Thời gian trình bày cho mỗi nhóm là 5 phút

+ Các nhóm tiến hành bài viết theo mô hình.

+ Các nhóm trình bày kết quả, đánh giá nhận xét, phản biện.

+ Giáo viên đánh giá nhận xét các nhóm theo bảng tiêu chí đánh giá do giáo viên xây dựng:

BẢNG TIÊU CHÍ ĐÁNH GIÁ SẢN PHẨM CÁC NHÓM

Nội dung và tiêu chí đánh giá		Tự đánh giá	Đánh giá N1	Đánh giá N2	Đánh giá N3	Đánh giá N4	Đánh giá N5
Sản phẩm học tập (6 điểm)	Nội dung sản phẩm (4điểm)						
	Hình thức Sp (2điểm)						

Kĩ năng trình bày (4 điểm)	Ngôn ngữ (1 điểm)						
	Kĩ năng trả lời (1 điểm)						
	Thời gian (1 điểm)						
	Phong thái (1 điểm)						
Tổng điểm							

* Gợi ý về nhà:

Hướng dẫn về nhà: Thu thập tư liệu, tranh ảnh và giới thiệu về hệ sinh thái động-thực vật nơi em sinh sống.